

Герасим Дмитриевич Бястинов – Бэс Дьарааһын

(26.11.1902 – 21.11.1934)

Сахалы советскай уус-уран литература бастаан үүнэр, сайдар кэмигэр - 1920-1930 сылларга – элбэхтик суруйан, маассаба киэнник биллибит талааннаах кэпсээнньит, драматург, очеркист эдэр суруйааччылартан биирдэстэринэн Г.Д.Бястинов-Бэс Дьарааһын буолар. Кини реалистическай кэпсээннэрэ, сытыы фельетоннара, үгүс очеркалара, «Танха» диэн комедията, оскуола олобуттан пьесалара, хоһоонноро, «Бойобуой» диэн романа литература историятыгар боччумнаах миэстэни ылааллар.

Амма өрүс Алдан өрүскэ түһэр төрдүгэр Уус-Амма Соҕуйуттан 9 биэрэстэ аллараа, Амма өрүс илин энэригэр «Түөнэкэй» диэн сир баар.

Бу олус үчүгэй айылҕалаах кытылларыгар, хочолоругар от, бурдук өлгөмнүк үүнэр, сааһын да, күһүнүн да араас көтөр бииһэ - ууһа тоҕуоруйан ааһар, онтон аар тайҕатыгар быстан бараммат кыыллардаах үтүө сир. Итинник кэрэ сиргэ Бэстиинэптэр удьуордара ололорбуттар.

Кинилэртэн ордук **Бястинов Дмитрий Семенович – Бытыгый Уус** биллэн-көстөн олон ааспыт.

Кэргэнинээн Мария Ефимовналын 10 оҕолонон, сир оностунаан, бурдук ыһынаан, сүөһү ииттэн ололбуттар.

Дмитрий Семенович – Бытыгый Уус сорсуннаах булчутун, сээркээн сэхэнньитин таһынаан өссө улахан олонхоһут киһи эрэри, наар биир сиргэ ололбут буолан, олонхоһут быһыытынаан буолбакка, үтүө тимир ууһунан биллибит.

Олонхолоро: «Буура Дохсун Боотур», «Орто дойдуга ороһулаан төрөөбүт Оҕо Тулааһа Боотур»

Кини 9 уолаттарыттан үксүлэрэ аҕаларын ууһааннар эмиэ биллэр олонхоһут-ырыаһыт дьоннор буолбуттар.

Дмитрий Семенович-Бытыгый Уустан 1933 сыллаахха саха биллиилээх фольклору хомуйааччыта, кыраайы үөрэтээччитэ **Дмитрий Иванович Дьячковскай-Сэхэн Боло** саха былыргытын туһунан хас да үһүйээни, сэхэни суруйбут.

Бястинов Михаил Дмитриевич - Быытыгый Уус улахан уола. Тимир ууһа. Нэһилиэгэр балачча кэрэхсэнэ сылдыбыт орто баайыылаах олонхоһут. Балачча идэтийэн олонголообут. Кини таптаан олонхолуур үс олонголообуттан «Бүдүрүйбэт Мүлдьү Бөбөтүн» дьон сөбүлээн олонхотоллоро үһү.

Бястинов Егор Дмитриевич – икки-үс олонхону олонхолуура үһү гынан баран, туой дьээбэлэнэн, дьону элэктээн, олонхотун тылыгар-өһүгэр ыстырыыс тыллары кыбытан олонхолуур буолан оҕо, дьахтар баарына олонголообото үһү. Ол да буоллар, кини олонхотун ырыатын-тойугун олус бэртик, ким барыта чуумпуран олорон истэр гына, ыраас, дьэнкэ куолаһынан толороро.

Бястинов Прокопий Дмитриевич - син дьэрис дьэнкэ куоластааҕа. Куоракка энин айанна сырыттаҕына, туора улуус дьоно кини олонхотун олус кэрэхсэн, биһирээн истэллэрэ үһү. Инньэ гынан дойдутугар, нэһилиэгэр даҕаны кини олонхолуурун эмиэ сирбэттэрэ, батыһа сылдьан олонхолотон истэллэрэ.

Бястинов Иннокентий Дмитриевич - бииргэ төрөөбүттэртэн саамай үрдүк унуохтаахтара уонна толугу көрүгүннээхтэрэ. Эмиэ уһуктан олонголоотоҕуна кими барытын кэрэхсэтэр үтүө олонхоһут кини этэ диэн кэпсииллэрэ. Кини хас да олонхону олонхолуура үһү.

Бястинов Гаврил Дмитриевич - абыйах сангалаах эрээри, олонголоотобуна устар ууну сомоболуур уус тыллаах, үтүөкэннээх кэрэ куоластаах олонхоһут киһи эбитэ үһү. Сааһырбыта, өссө балайда олох олоро түспүтэ буоллар, уһулуччулаах да олонхоһуттарга чугасаһар кыахтаах хабааннаах киһи эдэр сааһыгар суорума суолламмыт.

Бястинов Семен Дмитриевич - Быытыгый Уус ахсыс уола, син балачча олонхолуура гынан баран, олонхотун тылын кыайа туппат этэ.

Бястинов Дмитрий Дмитриевич-Баасан Миитэрэй - Быытыгый Ууһу кытары бииргэ төрөөбүт киһи уола. Баасан Миитэрэй сэрии иннинэ, П.А.Ойуунускай ыңырыытынан куоракка киирэн, «Ньургун Боотур» олонхону олонголоон хайҕанан, илиинэн эрийэр иистэнэр массыынанан уонна обургу харчынан бириэмийэлэнэн тахсыбыта биллэр. Кини бырааттарыттан, олонхоһут Бэстиинэптэртэн барыларыттан быдан ордук олонхоһут киһи эбитэ үһү. Кини XIX үйэ бүтүүтүн баттаһа, XX үйэ бастакы анарыгар олорон ааспыт Таатта биир уһулуччулаах олонхоһута.

Олонхото: «Күнү көрсө төрөөбүт Күөрэстэй Куо»

Байаантай улууһун (билиһинитэ Таатта улууһа) Соҕуй Амматыгар Дмитрий Семенович, Мария Ефимовна Бястиновтар дьиэ кэргэннэригэр **1902 сыллаахха сэттиньи 26 күнүгэр Герасим** диэн уол сэттис оҕонон күн сириҥ көрбүтэ.

Канцелярия государственной архивной службы при Правительстве Республики Саха (Якутия)
Национальный архив Республики Саха (Якутия)
677000 г. Якутск, ул. Герасимовский, 41
телефон/факс: (8-411-21) 43-56-32, 43-56-41
www.nar.gov.ya.ru
www.arskhiv.gov.ya.ru
ИНН 433016276 ОГРН 1070000200015
БИИК 50180001 ГРЧХИ Наьбаанка г. Якутска

677 001, г. Якутск,
ул. Ф. Попова, 16/3, кв. 6
В.Д. БЯСТИНОВУ

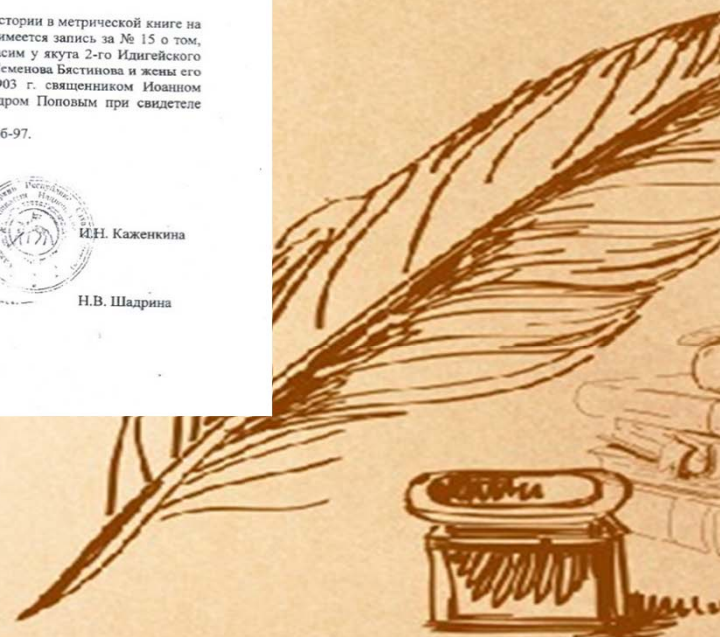
И.И.С. № 4315
На № _____ от _____

Архивная справка

В фонде Якутской духовной консистории в метрической книге на 1903 г. по приходу Чичимаской церкви имеется запись за № 15 о том, что 26 ноября 1902 г. родился сын Герасим у якута 2-го Илгийского наслега Байантайского улуса Дмитрия Семенова Бястинова и жены его Марии Ефимовны, крещен 3 марта 1903 г. священником Иоанном Винокуровым с псаломщиком Александром Поповым при свидетеле Николае Тимофееве Протопопове.
Онование: ф. 226-и, оп. 15, д. 377, лл. 96об-97.

И.о. директора *И.И.С.* И.Н. Каженина
Зав. отделом информации *Шадрина* Н.В. Шадрина

Исп. Баина Л.С.
Тел. 43-95-52

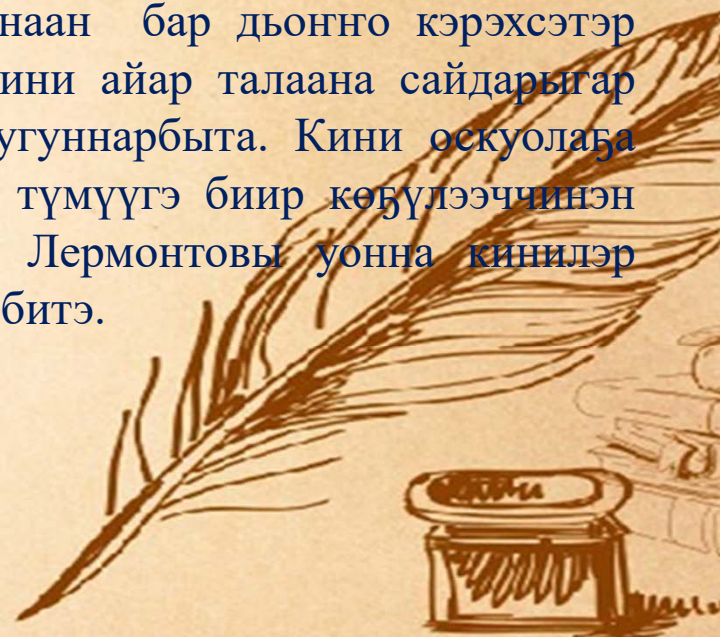

Оџолор бары улаатан истэхтэрин аайы үлэлээн, бултаан, балыктаан, баай айылџалаах Амма тоџойугар оџо саастара ааспыта. Оччоџо үөрэх тарџана илик уонна чугаһынан оскуола суох буолан Дмитрий Бястинов уолаттара үөрэмметэхтэрэ.

1920с. Герасимы үөрэххэ тардыһыы күүһэ баһыйан, 18 саастааџар Чычымах түөрт группалаах оскуолатыгар төрөппүттэриттэн көнүлэ суох күүһүнэн барбыта.

Герасимы номнуо ааџар-суруйар уолу Чычымах оскуолатыгар иккис группаџа тута ылбыттара.

Бииргэ төрөөбүт убайдара, бырааттара аџаларын утумнаан бар дьонно кэрэхсэтэр олонхоһуттар этилэр. Онон Герасим үөскээбит эйгэтэ кини айар талаана сайдарыгар төһүү күүс буолбута, олуk уурбута, тылга дьоџурун уһугуннарбыта. Кини оскуолаџа тахсар эркин хаһыаттарын суруйууга, ону тула оџолору түмүүгэ биир көбүлээччинэн буолбута. Оскуолаџа нуучча литературатын, Пушкины, Лермонтовы уонна кинилэр өлбөт-сүппэт үтүө айымньыларын кытта аан маннай билсибитэ.

1923с. Чычымах оскуолатын бүтэрэн Уолба 7 кылаастаах оскуолатыгар 5 кылаастан быһа киирэн үөрэҕин салҕаабыта. Ити кэмгэ Уолба оскуолатыгар саха литературатын төрүттээччилэртэн биирдэстэрэ, драматург, классик суруйааччы **Н.Д.Неустроев**, биллиилээх тылбаасчыт, Саха АССР Наркомпроһун оскуолаларга управлениетын начальнигынан үлэлээбит **Ф.С.Андросов** уонна Саха сиригэр биир биллиилээх краеоведа 30-тан таса сыл Ярославскай аатынан республикатааҕы музей дириэктэрин научнай үлэҕэ солбуйааччыта, Саха АССР уонна РСФСР культуратын үтүөлээх үлэһитэ **И.Д.Новгородов**, саха бастакы норуодунай худуоһунньуга **И.В.Попов** үлэлииллэрэ. Бу эйгэ Бэс Дьарааһын суруйааччы буолан айар ыллыкка үүнэн-сайдан тахсарыгар улахан оруолу оонньообута.

Ол саҕана **Н.Д. Неустроев** “**Ньургунун**” диэн литературнай куруһуогу тэрийэн бытара. Герасим куруһуокка биир көхтөөхтөрө этэ. Ол туһунан бииргэ үөрэммит доҕоро, суруйааччы **Н.М.Заболоцкай-Чысхаан** бу курдук ахтар: “Уолба оҕолоруттан литературан ыалдьар киһи Бэс Дьарааһын саҕа суоҕа.Күлэ-үөрэ сылдьар, эйэбэс майгылаах мин үтүө табаарыһым этэ». 1925с. оскуолаҕа илиинэн суруллан тахсар сурунаалга уонна эркин хаһыатыгар үлэлиирэ, сити сыл “**Кыымна**” суруйар буолта». Мантан салгыы Дьарааһын хоһоонноро, фельетоннара уонна кылгас кэпсээннэрэ утуу-субуу тахсыталаан барбыттара. Кини ити үөрэнэр кэмигэр **Н.Д.Неустроев**ка дьиэтигэр элбэхтэ сылдьан литература туһунан кэпсэтиһэрэ, сүбэлэтэрэ. Ол саҕана “**Танха**” диэн түөрт оонньоулаах пьесатын суруйбута.

Икки сыл кэрингэ Уолба оскуолатыгар үөрэнэн баран, 1923с. сааһыгар доруобуйата мөлтөөн, Покровской санаторийыгар эмтэнэ киирбитэ. Суруйар идэтин илиититтэн араарбатаҕа, “Өрүс эстиитэ” диэн ырыатын харатын суруйан бүтэрбитэ. Сыл кэрингэ эмтэнэн баран, **1926с. Кириэс Халдыайыга учууталынан** анаммыта. Ол туһунан үөлээннээбэ С.П.Харитонов бу курдук ахтар:”Оччолорго киниэхэ1-2 кылаастары анаабыттара. Ханнык да уопута, аналлаах педагогическай үөрэбэ да суох буоллар, биһиги үөрүүбүтүөр, кини үлэтин олус үчүгэйдик саҕалаабыта”. Кириэс Халдыайыга үлэлээбит кэмигэр **“Балагыай”, “Саанһа”, “Миитэрэй оҕо үөрэммитэ”, “Маарыйа”** о.д.а **кэпсээннэри** суруйталаан, тута оскуола сценатыгар туруоруллубуттара. Онон суруйааччы литературнай үлэтигэр биир таһаарыылаах кэрдийс кэм этэ.

Герасим, Дмитрий Бястиновтар

“Миитэрэй оҕо үөрэммитэ”
диэн кэпсээнигэр быраатын,
Дмитрий Дмитриевич Бястинов,
прокурорга тийэ үүммүт,
сэри, үлэ ветеранын
оҕо сааһын көрдөрөр.

Герасим Дмитриевич Кириэс Халдыайы оскуолатыгар үлэлээн баран **1927с. Дьокуускай куоракка учуутал техникумугар үөрэнэ** киирбитэ. Үөрэххэ киирдэбин сыл, алтынньыга, уобаластаабы **“Кыым”** хаһыакка кини бастакы уус-уран литературнай суруйуута **“Куорат дьукааба”** фельетона тахсыбыта. Үөрэнэрин быһыыгар үлэлии-үлэлии, суруйааччылар литературнай куруһуоктарыгар сылдьан элбэби билбитэ-көрбүтэ, билсибитэ. Оччолорго ытыллар куруһуоктарга, мөккүөрдэргэ суруйааччылар бары кэриэтэ кыттыһаллара. Манна сылдьан кини ордук чугастык **Күндэни, Элэйи, Күннүк Уурастырабы**, о.д.а. кытта билсибитэ. Дьэ бу кэмтэн ыла **Бэс Дьарааһын** диэн аатынан дьонго биллэн барбыта.

1928 сыллаахха Бэс Дьарааһын үс кинигэтэ бэчээттэнэн тахсыбыта:

Хара сир:(кэпсээннэр). –
Дьокуускай : Кинигэ
изд-вота, 1928. – 50 с.

«Хара сир» диэн бастакы кинигэтэ
Бэс Дьарааһын
дьобурдаах прозаик буоларын көрдөрбүтэ.
Кинигэбэ 11 кыра кэпсээннэр, новеллалар киирбиттэр.

Ырыа-хоһоон. – Дьокуускай :
Кинигэ изд-вота, 1928. – 75 с.

«Ырыа – хоһоон» кинигэбэ –
комсомол, эдэр ыччат уонна айылҕа көстүүтэ ойууланар.

СУЛУС

sulus.

эрэҕэ qalla:mmar
wotta:q suluhum
turumna:n taqsan
zirimni: ubajda,
ije sirbit
ihillien iqretinne.

сөһбөн suluhum
turumnu: ubajan
qalla:nuum anna
qaraҕа imin
kuhiul tara:njuk
kutara sanda:rda.

qaluҕjan qaqqala:but
qaraҕа buhuit
qampuu uistanan
yrelle көтөн
qalla:nuum arullan
qatannuk salgujda.

turumnu:r suluhum
kutara ubajan
dərjə:n salgun
təjugulu: twjan
sir ijebit
zigihije qamna:ta.

Орой халлааммар
Уоттаах сулуһум
Тырымнаан тахсан
Дьиримнии умайда,
Ийэ сирбит
Иһиллээн иһиэтиннэ
Чолбон сулуһум
Тырымныы умайан
Халлааным анна
Хараҕа имин
Кыһыл тараанньык
Кытара сандаарда.
Халыйан хаххалаабыт
Хараҕа былыт
Хампы ыстанан
Үрэллэ көтөн
Халлааным арыллан
Хатаннык салгыйда...

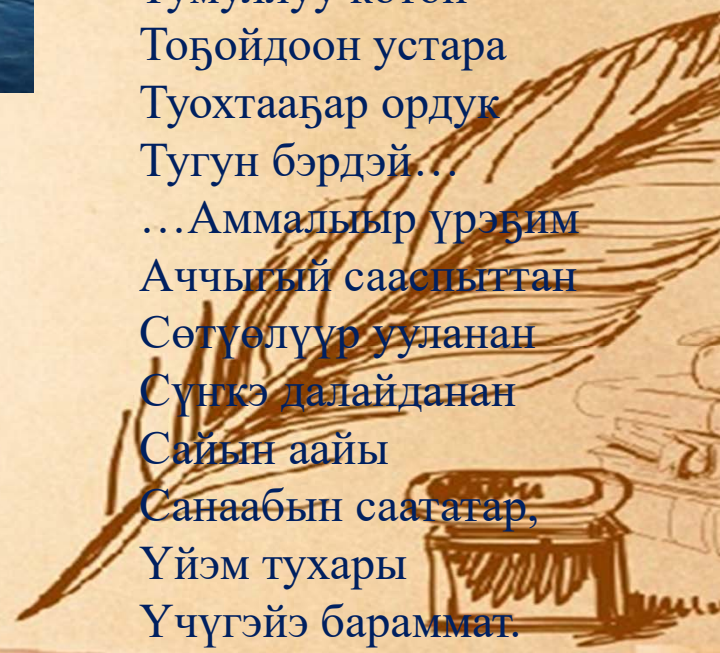

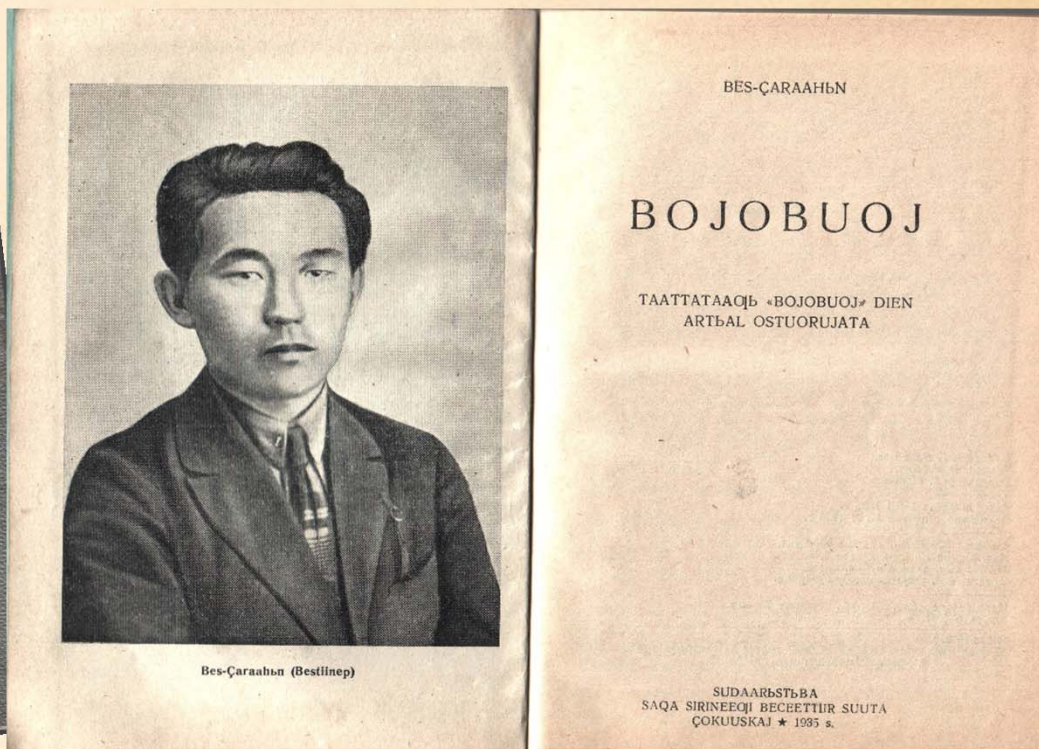
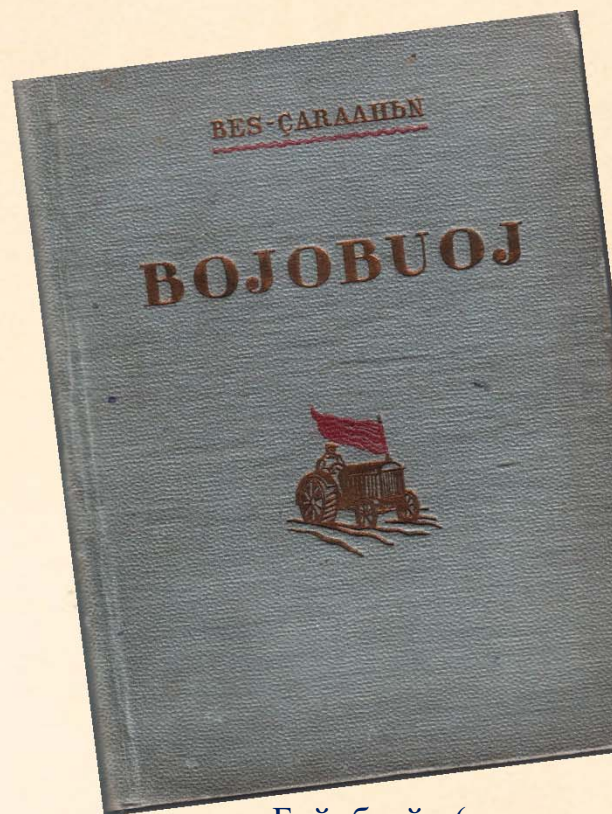
АММА

Ангылыа салгыйар
Алаара устар
Айыллыбыт үрэҕим,
Аммалыыр эбэҕкэм
Күөх ойуурданан
Күндээрэ устан

Биир тэнинэн
Мэндээрэ устан
Сылайбатах курдук
Сыыйылла тураахтыыр.
Сүһүөҕэ биллибэт
Сүүрүк ууланан
Алаара устан
Аммалыыр аатырбыт.
Чаргы таастанан
Намыһах сыырданан,
Бэс хайаланан
Бэчик ойуурданан,
Тумуллуу көтөн
Тоҕойдоон устара
Туохтааҕар ордук
Тугун бэрдэй...
...Аммалыыр үрэҕим
Аччыгыһы сааспыттан
Сөтүөлүүр ууланан
Сүнкэ далайданан
Сайын аайы
Санаабын саататар,
Үйэм тухары
Үчүгэйэ бараммат.

Бойобуой : (очеркалар). – Москва : Книгэ изд-вота, 1935. – 158 с.

1931 сыллаахха Бэс Дьарааһын учуутал техникумун бүтэрэн, **Нам оройуонугар учууталынан** ананан сыл кэринэ үлэлээн баран **Дьокуускайга** төннөн «**Бойобуой**» диэн айымньытын саҕалаабыта. 1932 сыллаахха саас **Чөркөөх нэһилиэгэр** айымньытыгар матырыяал хомуйа, нэһилиэнньэни кытары кэпсэтэ уонна «Бойобуой» артыал үлэтин-хамнаһын сиһилии билсирэ ый кэринэ олорон үлэлээбитэ.

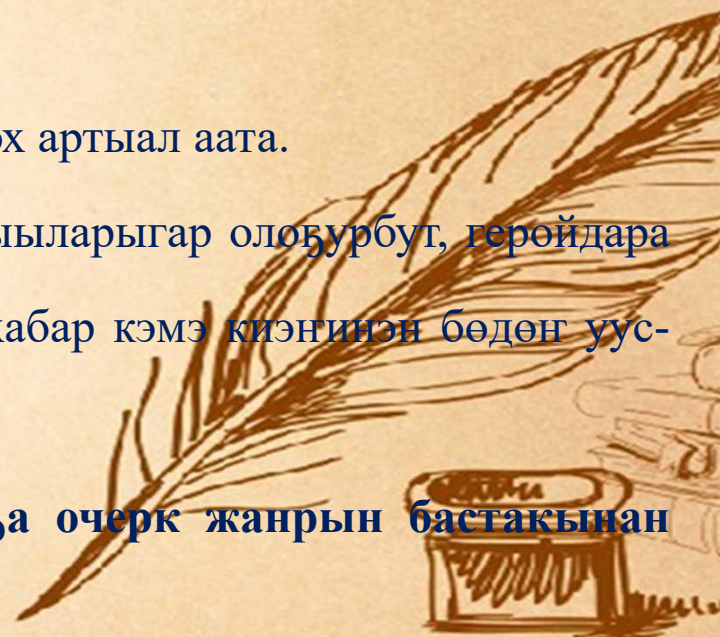

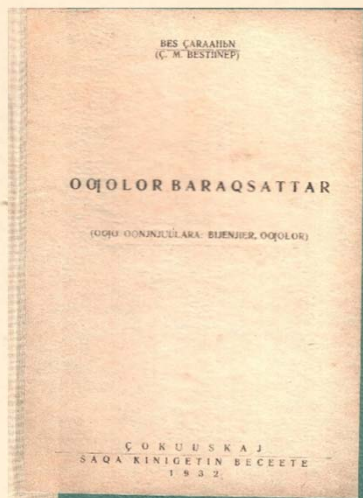
«Бойобуой» - саха прозатыгар бастаан суруллубут биир бөдөн айымньы; очерк, кэпсээн ньыматынан суруллубут роман. Бэс Дьарааһын оччолорго саха литературатыгар роман жанра наадалаабын өйдөөбүтэ. Бу маннык бөдөн жанрга эрэ норуот бүттүүн олоҕо, дьылҕата, охсуһуута, үлэтэ-хамнаһа көстүөхтээх этэ. Оннук сыал-сорук туруоран, Бэс Дьарааһын романы суруйууга олук охсон үлэлээбитэ көстөр: суруйааччы 1908 сылтан 1932 сылга диэри саха норуотун олоҕун көрдөрөн суруйбут.

«Бойобуой» очеркаҕа урукку уонна аныгы олох, гражданскай сэрии тус-тускай очеркаларынан аттарыллан сиһилии көрдөрүллүбүттэр.

Очерк геройдара чохчы баар дьон. «Бойобуой» 20-чэ киһилээх артыал аата. Бу айымньы чохчыларга, докумуоннарга, сирэй үгүс дьон ахтыыларыгар олоҕурбут, геройдара бары кэриэтэ ааттара бэйэлэринэн сылдыалларынан, итиэннэ хабар кэмэ киэниэн бөдөн уусуран документальной очерк.

Г.Д.Бястинов – Бэс Дьарааһын хаһыакка, литератураҕа очерк жанрын бастакынан төрүттээбит, атыттарга суол солообут улахан үтүөлээх.

Оџолор барахсаттар : (кыракый пьесалар). –
Дьокуускай : Кинигэ изд-вота, 1932. – 27 с.

1932 сыллаахха пионердар уонна оскуола туһунан
«Пионер», «Оџолор» пьесалары хомуйан
«Оџолор барахсаттар»
кинигэтэ бэчээттэммитэ.

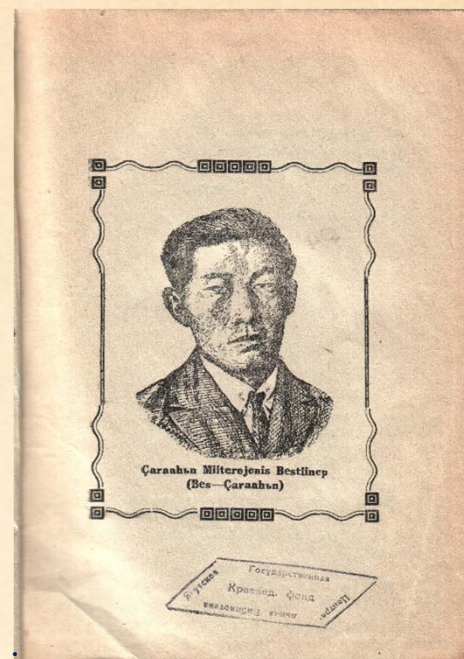
Танха : (пьеса). – Дьокуускай :
Кинигэ изд-вота, 1932. – 27 с.

1932 сыллаахха тыаҕа үгүстүк туран аатырбыт
«Танха» комедията
туспа кинигэ буолан тахсыбыта.
Бу пьесаҕа ааспыт харана, батталлаах олох
биир хаалынньана – иччини, сүллүкүүнү
итэбэйии тыа сириг олоџор-дьаһаҕар
инмитэ көстөр.

1935 сыллаахха Бэс Дьараанын «Кыһыл төлөн» кинигэтэ бэчээттэнэн тахсыбыта.

Кыһыл төлөн : (кэпсээннэр). – Дьокуускай :
Кинигэ изд-вота, 1935.

«Кыһыл төлөн» кинигэбэ «Балагыай» уонна «Саанһа» икки кэпсээнэ киирбитэ.

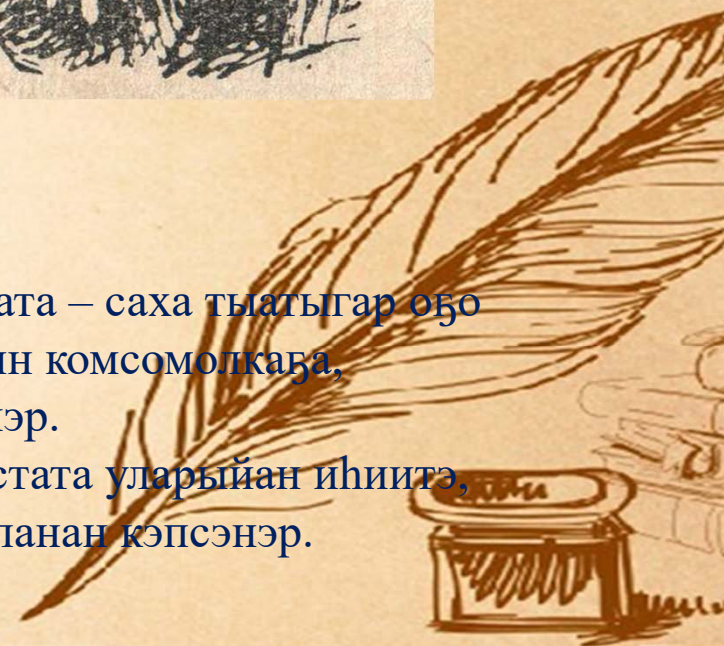

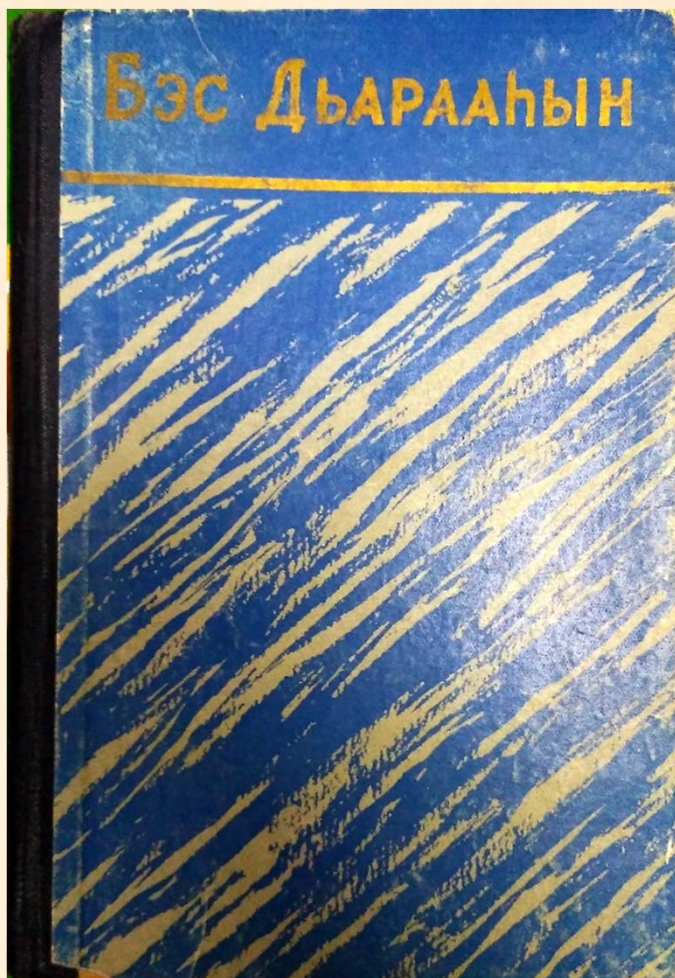

«БАЛАГЫЙ»

Бэс Дьарааһын «Балагыай» диэн кэпсээнин сүрүн темата – саха тыатыгар оҕо сааһа ааспыт сэмэй кыыс үөрэххэ киирэн, бастын комсомолкаҕа, общественной үлэһиккэ тийэ үүнэр.

Манна биир ыал – Кириилэптэр олохторо сэттэ сыл устата уларыйан иһиитэ, эдэр ыччат үөрэххэ дьулуура күүһүрүүтэ ойууланан кэпсэнэр.

1960 сыллаахха Г.Д.Бястинов – Бэс Дьарааһын
«Талыллыбыт айымньылар» кинигэтэ
Саха Сиринээҕи кинигэ издательствотатыгар
бэчээттэммитэ.

Талыллыбыт айымньылар. – Якутск:
Книгоиздат, 1960. – 315 с.

Бэс Дьараанын

ЭТЭР ТЫЛ—ИДЭ БУОЛАР

Туойар тойугун
Тугун да билбэккэ,
Оноро сатаан
Ончу суруйбаккын.

Суруйар хоһоон -
Сорудах буолбатах,
Этэр тылын
Идэн буолар.

Суруйбат кэммэр
Суруйуом кэриэтэ,
Хара буору
Хаһыам этэ.

Суруйар кэммэр
Суруйумуом кэриэтэ,
Хайа да наадабын
Хаалларыам этэ.

СУРУЙААЧЧЫЛАР

Г.Д.Бястинов-Бэс Дьарааһын туһунан этиилэриттэн:

Г.М. Васильев:

«Дьарааһын Миитэрэйэбис Бэстиинэп суруйбут бу «Бойобуой» диэн бөдөн уус- уран уочарката уот бастааны боруоба буолар.

Бу кинигэ, хайаатар даҕаны, саха уус-уран литературатыгар бөдөн сэхэн-кэпсээн жанра сайдарыгар уот маннайгы түспүт сиэмэ буолар, бу сиэмэни үчүгэйдик көрөн-истэн үүннэриэххэ наада».

Олунньу 2 күнэ, 1935с.

Н.А.Габышев:

«Бэс Дьарааһын бэчээттэммэккэ хаалбыт элбэх кэпсээннээҕэ, хоһооннооҕо. Холобур «Бэс хоһооно», «Кыраай тыа», «Кыһыл ырыалар» диэн илиинэн суруллубут хомуурунньуктар хаалбыттара биллэр.

Кылгас олоҕун төлөттөөхтүк олоҕорбутунан, айар үлэтин норуот олоҕо тупсарын иһин охсуһууга анаабытынан, күннээҕи олоҕу уус-ураннык умсугуйан хойуйбутунан Бэс Дьарааһын дьиннээх советскай суруйааччы этэ».

1960с.

Н.Павлов – Тыаһыт:

«Кэтит сүүстээх, суптугур сэнийэлээх, симириктии көрбүт хара кини. Унуоҕунан орто, кэтит хаптаҕай сарыннаах. Нуучча тылын булкуйбакка, сахалыы ыраастык сыыйан санарар... Үтүө суруйааччы, үлэ кинитэ диэххэ сөп кинини. Маастар учуутал. Кини биһигиттэн дьүккүөрүнэн, сүрэҕинэн, дьаныарынан быдан ордуга.

1978с.

Г.Д.Бястинов – Бэс Дьарааһын аатын үйэтитии

**О присвоении имени писателя
Г.Д.Бястинова – Бэс Дьарааһын
школе с.Чимнай Таттинского района**

Учитывая предложение общественности района, решение сельского совета народных депутатов, руководства администрации района, коллектива школы, Министерства образования Республики Саха (Якутия), воздавая дань признания заслуг Г.Д.Бястинова перед народом республики и в связи с 90-летием со дня его рождения постановляю:

Присвоить авторской средней школе имя Герасима Дмитриевича Бястинова – Бэс Дьарааһын и впредь именовать ее Чимнайская средняя школа имени Г.Д.Бястинова – Бэс Дьарааһын.

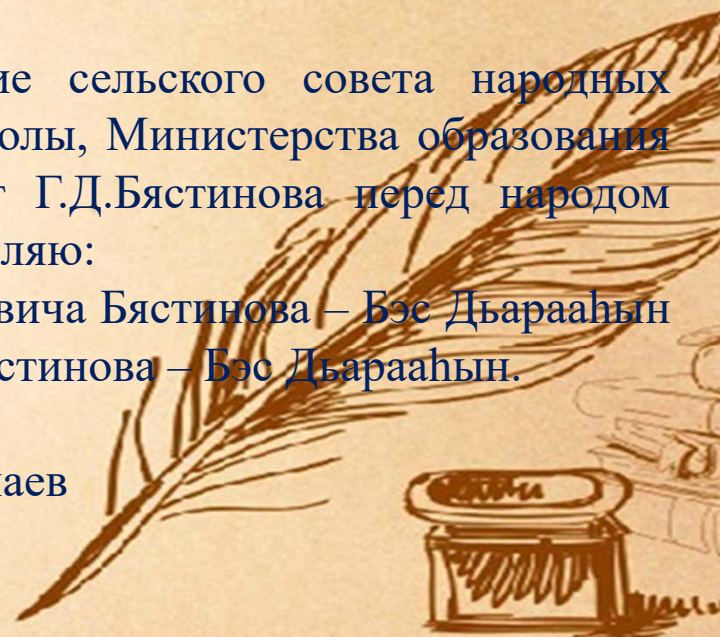
Президент Республики

Саха (Якутия)

М.Николаев

17 февраля 1993 года, № 359

г. Якутск

Дьонкү Сээн, Бястинова С.Г.

**БЭС ДЪАРААҢЫН — Г.Д.БЯСТИНОВ
ОЛОҢО, АЙАР ҮЛЭТЭ**

Таатта

Андросов, П. Х. Бэс Дъарааһын – Г. Д.
Бястинов олоҕо, айар үлэтэ / Дьонкү Сээн, С. Г.
Бястинова. – Ытык Күөл : [и. с.], 2002. – 39 с.

Суруйааччы Г.Д.Бястинов-Бэс-Дьарааһын төрөөбүтэ 110 сылын көрсө

«Уус-Амма нэһилиэгин»
баһылыга Е.В.Васильев
Уодайга Бэс Дьарааһын олорбут дьиэтин
сөргүттэрэн музей-уһаайба онорбута.

Тибийгэ : (кэпсээннэр, пьеса) / [хомуйан онордо Д. Д. Бястинов]. –
Дьокуускай : Бичик, 2012. – 123 с.

Бэс Дьараанын 110 сылынан
«Саха» НКИХ үлэхитэ,
суруналыыс, суруйааччы аймаҕа
Д.Д.Бястинов 13 кэпсээнин
киллэрэн «Тибийгэ» диэн ааттаан
хомуурунньук таһаартарбыта.
Кинигэ суруйааччы 1928с.
бэчээккэ тахсыбатах сэдэх
кэпсээннэрэ уонна пьесата
кирдилэр. Айымньылар ааспыт
үйэ саҕалананытыгар саха олоҕун
олус итэҕэтиилээхтик ойуулаан
көрдөрөллөр. Манна ааптар Орто
дойду олоҕун, киһи ыар
дьылҕатын бөлүһүөктүү
анаарбыт түгэннэрин
ааһаххытын сөп.
Ааһааччы киһи аранатыгар
ананар.

Бэс Дьар

115

qara Герасим Дмитриевич Бястинов - Бэс Дьарааһын

115 сылын бэлиэтиир үбүлүөйдээх улуустаабы тэрээһинин программата

9.00-10.00	Ыалдьыттары көрсүү, бэлиэтэни	Оскуола
10.00-11.00	Оскуолага экскурсия	
11.00-13.00	Үөрүүлээх чааһа. Эбэрдэлэр	Оскуола спортсаалата
13.00-14.00	Эбиэт	Оскуола буфета
14.00-16.00	“Суруйар үлэм – идэм буолар» секцияларынан үлэлэр: - «Эн төрөөбүт түөлбөҥүн төһө билэбин?» (5-11 кылаас оҕолоро олорор түөлбэлэрин үөрэтэр-чинчийэр үлэлэрэ) - Тус бэйэ айбыт хоһоонун уус-ураннык аабы күрээ (оскуола оҕолоро, улахан дьон)	5-8 кылаастар - нуучча тылын кабинета, 9-11 кылаастар - история кабинета
16.00-17.30	Бэс Дьарааһын суруйуутунан “Танха” испэктээкили туруоруу	“Айтал” норуот айымньытын дыиэтэ
17.30-18.30	Наҕараадалааһын, түмүк	Оскуола спортсаалата
18.00	Ынҕырылыах ыалдьыттарга сандалы остуол	Оскуола буфета
Күнү быһа	Нэһилиэк уран тарбахтаахтарын быыстапкаата	Оскуола фойета
Күнү быһа	Пресс-центр	Информатика кабинета

Суруйааччы Г.Д.Бястинов-Бэс Дьарааһын аймахтара

Ынгырыылаах ыалдьыттар

Окорокова В.Б. – литератураны ырытааччы, литературовед, тыл үөрэҕин билимнэрин доктора. Саха Өрөспүүбүлүкэтин суруйааччыларын Сойууһун чилиэнэ

Андросов Г.Г. – “Чолбон” сурунаал редактора,

Суруйааччылар сойуустарын солбуйар бэрэссэдээтэлэ

Бястинов Д.Д. – Хомус Аан дойдутааҕы музейын директора

Бястинов Н.Г. – “Саха Сирэ” хаһыат кылаабынай редакторун солбуйааччы,
спортивной суруналыыс

«Эн төрөөбүт түүлбэбин төһө билэбин?»
чинчийэр үлэ күрэбэ

Тус бэйэ айбыт хоһоонун уус-ураннык аабы күрэбэ

Бэс Дьарааһын аатынан стипендия:

Арылахов О.И. –оскуолаҕа директорынан
үлэлээбит, Учууталлар учууталлара
Антоева С.К. – оскуола ыытар үлэтигэр
көмөлөһөр төрөппүт
Прокопьев Сергей – 9-с кылаас бастыг
үөрэнээччитэ

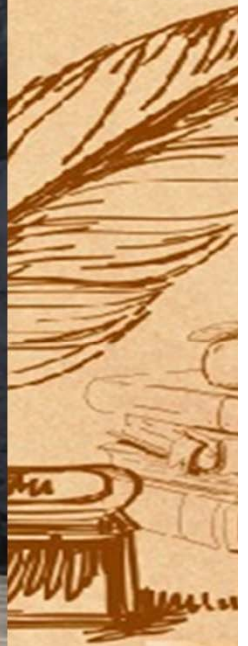
Кондратьева А.И.
1970с. «Бэс Дьарааһын айар үлэгэ»
дипломнай үлэни суруйбута

**Г.Д.Бястинов-Бэс Дьарааһын «Танха» комедиятын
Таатта народнай театрын режиссера В.Ф. Бурнашева
көмөтүнэн «Айтал» норуот айымньытын дьиэтин
туруоруута**

Кылгас олобун төлөттөөхтүк ололорбутунан, айар үлэтин норуот олобо тупсарын иһин охсуһууга анаабытынан, күттээби олобу уус-ураннык умсугуйан хоһуйбутунан Бэс Дьарааһын дьингнээх советскай суруйааччы этэ.

**Саха биир талааннаах суруйааччытын
Г.Д.Бястинов-Бэс Дьарааһын
айымньыларын ыччат билиэхтээх,
кини сырдык аатын ытыктыахтаах.**

